

SPIEL IN SPECIAAL ONDERWIJS

Samenvatting

Strategisch Beleidsplan 2019-2023

Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân

In deze tekst staan in het kort de belangrijkste onderwerpen uit het Strategisch Beleidsplan 2019 – 2023 van de Stichting SO Fryslân. Het bestuur van SO Fryslân heeft in overleg met de scholen de plannen van alle scholen samen bekeken en besloten, waar tot het jaar 2023 aan wordt gewerkt.

Organisatie SO Fryslân

Stichting SO Fryslân is een organisatie waarin zeven verschillende scholen samenwerken. De scholen geven speciaal of voortgezet speciaal onderwijs aan leerlingen met een verstandelijke of lichamelijke beperking. Deze leerlingen hebben kennis en vaardigheden nodig, om een zo zelfstandig mogelijke en passende plek in de maatschappij te vinden. De scholen gebruiken een speciale onderwijskundige aanpak, zodat de leerlingen kunnen leren op hun eigen manier.

De Stichting SO Fryslân ondersteunt en stimuleert de scholen bij hun taak. Elke school heeft zijn eigen directeur, die samen met de teamleiders het managementteam vormt. Het bestuursbureau van de stichting geeft advies en hulp aan de scholen op het gebied van Personeel en Organisatie, van Financiën en van Kwaliteit. Het staat onder leiding van het College van Bestuur (CvB), dat ook het bevoegd gezag heeft over de scholen. Het CvB legt weer verantwoording af aan de Raad van Bestuur. Het bestuursbureau van SO Fryslân is in Drachten.

Op 1 oktober 2018 waren er bij alle scholen samen 1143 leerlingen. Er zijn 446 personeelsleden in vaste dienst; 371 vrouwen (83%) en 75 mannen (17%). Zij werken vaak in deeltijd; omgerekend zijn er 301 volledige banen.

De tien schoolgebouwen van de scholen staan in verschillende plaatsen:

In Damwoude

De Wingerd

In Sneek

Piet Bakkerschool

In Drachten

Kleurryk

Talryk

In Heerenveen en Oosterwolde

Duisterhoutschool

In Beetsterzwaag

School Lyndensteyn

In Leeuwarden en Franeker

It Twalûk

SO Fryslân als geheel heeft een algemeen-bijzondere grondslag. De scholen hebben elk hun eigen identiteit en hun 'eigen gezicht': openbaar, algemeen-bijzonder of protestants-christelijk. Elke school heeft zijn eigen missie en visie. Per jaar maken de scholen hun eigen plannen om het onderwijs verder te verbeteren en om te houden wat er goed gaat. Die plannen per school moeten passen binnen het beleid van SO Fryslân, en daarom werken de scholen samen bij de onderwijsontwikkeling. De afgelopen jaren zijn verschillende werkgroepen, projectgroepen en expertgroepen opgezet om deskundigheid te delen. In deze groepen zitten directeuren en teamleiders, leerkrachten en stafpersoneel en een lid van het CvB. De directeuren van de scholen besluiten samen uiteindelijk over de resultaten.

Leiderschap

De zeven scholen van SO Fryslân zijn om te beginnen zelf verantwoordelijk voor het onderwijs dat op school wordt gegeven en de manier waarop dat wordt georganiseerd. Maar de scholen werken ook samen binnen SO Fryslân, en de stichting als geheel heeft een duidelijk idee hoe de kwaliteit van het speciaal onderwijs van zijn scholen moet zijn. Dat staat in de missie en visie van de stichting. Daarom wil het bestuur van SO Fryslân graag duidelijk kunnen zien hoe goed het onderwijs op de scholen is.

Samen hebben de scholen bedacht wat het belangrijkste is om goed onderwijs te geven. Dit is samengevat in de 'kernwaarden', waar alle medewerkers van de scholen zich op richten:

- Wij zijn professionals en verbinders, die laten zien dat ze plezier in hun werk hebben;
- Wij willen elke keer nog iets meer doen om de ontwikkeling van al onze leerlingen en medewerkers te helpen;
- We denken in mogelijkheden;
- Wij zorgen er zelf voor dat we steeds blijven en ons verder ontwikkelen;
- Wij vertrouwen elkaar bij het samenwerken;
- Het wordt steeds duidelijker dat alle medewerkers van SO Fryslân zelf verantwoordelijk zijn voor hun werk.

Het werk wordt stapje voor stapje aangepakt, zodat het steeds iets beter wordt.

- We spreken met elkaar af wat we goed onderwijs vinden;
- We onderzoeken hoe we er voor staan;
- We bepalen wat we beter willen doen en daar zijn we zelf verantwoordelijk voor;
- We weten wat er nodig is om aan die verbetering te werken.

Elk jaar bepaalt iedere medewerker, elk team en elke school aan welke hoofddoelen er gewerkt zal worden. Om te zorgen dat iedere medewerker zelf verantwoordelijk is voor het stukje van het werk dat ze uitvoeren, is er op elke school een plan gemaakt om het werk te verdelen. Dit wordt 'leiderschap naar draagkracht' genoemd. De scholen werken weer samen in werkgroepen, projectgroepen en expertgroepen om de inhoud van het onderwijs verder te verbeteren en deskundigheid uit te wisselen.

De omgeving

SO Fryslân staat niet op zichzelf; de scholen hebben te maken met de omgeving (Friesland), de ouders, de samenwerking met het gewone basis- en voortgezet onderwijs en andere vormen van speciaal onderwijs, zoals het SBO, de RENN4-scholen, het Praktijkonderwijs en met zorginstellingen. Verder spelen de gemeentes een belangrijke rol in het leven de leerlingen, zowel tijdens hun schooltijd als erna, als ze bijvoorbeeld aan het werk gaan. De scholen en SO Fryslân werken samen met nog veel meer organisaties op het gebied van bijscholing van het personeel, bestuur en onderwijs.

Nieuwe ontwikkelingen

In en buiten het onderwijs zijn er steeds veranderingen, waar de scholen mee te maken hebben. Negatieve veranderingen zorgen voor bedreigingen, positieve veranderingen geven een kans aan de scholen om nog beter te worden. Belangrijke ontwikkelingen in de komende jaren zijn:

- Er zijn minder leerkrachten en assistenten om vacatures op te vullen;
- De scholen moeten de goede en slechte kanten van hun onderwijs nog nauwkeuriger laten zien;
- Er is een nieuwe wet over de bescherming van de privacy (AVG);
- Er zijn nieuwe wetten over de sociale veiligheid;
- De aansluiting van het speciaal onderwijs bij andere scholen wordt steeds belangrijker (doorgaande leerlingontwikkeling);
- De scholen hebben meer leerlingen met zware beperkingen;
- Technologische hulpmiddelen worden steeds belangrijker in de maatschappij;
- Het wordt steeds belangrijker dat iedereen in de maatschappij goed mee kan doen, ook met een beperking (inclusieve maatschappij);
- Het vak Burgerschap is steeds belangrijker.

Speerpunten voor de komende jaren

Niet alle ontwikkelingen zijn even dringend, aan sommige onderwerpen wordt al langer gewerkt en niet alles kan tegelijk. Het bestuur heeft de belangrijkste punten voor de komende jaren uitgekozen:

- **Het bestuur wil precies kunnen zien hoe de kwaliteit van het onderwijs is en aan welke onderwerpen de scholen werken.** Om dat te bereiken wordt in de hele organisatie gewerkt met een 'cyclus onderwijskwaliteit'. Daarin bepalen de scholen nauwkeurig hoe het er voor staat, wat ze willen verbeteren, hoe ze dat komend jaar gaan doen en (achteraf) of dat gelukt is.

- **Het bestuur wil precies kunnen zien wat het effect van het onderwijs is.** Om dat te beoordelen wordt gekeken hoe het staat met de uitstroom van leerlingen, de tussentijdse resultaten van de leerlingen (leeropbrengsten) en de tevredenheid van ouders, leerlingen en medewerkers.
- **In alle scholen wordt gewerkt op de manier van 'leiderschap naar draagkracht' en alle medewerkers zorgen daar ook zelf voor.** Er wordt daarom steeds meer gekeken naar wat de scholen en de medewerkers zelf nodig vinden, in plaats van plannen maken voor alle scholen tegelijk.
- **De medewerkers van SO Fryslân zijn tevreden over de organisatie.** Daarvoor is het belangrijk dat de medewerkers, de scholen en het bestuur goed van elkaar weten wat de bedoeling is (communicatie). Een van de manieren om dat te verbeteren is het gebruiken van een intranet-systeem voor alle scholen.
- **SO Fryslân wil aantrekkelijk zijn voor werknemers.** Daarom krijgen medewerkers steeds bij- en nascholing aangeboden (professionalisering), worden starters goed begeleid en is er aandacht voor de levensfase en vitaliteit van de werknemers. Het gaat er om dat de medewerkers en het onderwijs van de scholen zo goed mogelijk bij elkaar passen. De plannen op personeelsgebied moeten daarom samen met de plannen voor de inhoud van het onderwijs worden bekeken (integraal personeelsbeleid).
- **SO Fryslân wil zijn kennis en deskundigheid delen met andere partijen. Het doel is om verbetering en vernieuwingen (innovatie) in het speciaal onderwijs te steunen.** In verschillende regio's werken alle betrokkenen bij het specialistisch onderwijs al samen. Om kennis en vernieuwingen ook los van de regio's te delen met het SBO wil het bestuur een 'platform SO SBO' oprichten. In de Arbeidsregio Fryslân gaat het om samenwerking tussen het VSO, het praktijkonderwijs (PrO) en het MBO.

Naast deze speerpunten staan er nog diverse andere onderwerpen op de agenda. Financieel gezien moet elke school onafhankelijk zijn en een sluitende begroting opstellen. Bij het verbouwen of vervangen van schoolgebouwen wordt gelet op de duurzaamheid en op de behoeften van de veranderende groep leerlingen. In het onderwijs zal nog meer gebruik worden gemaakt van digitale middelen, maar de personeelsleden moeten daar ook extra in worden opgeleid. En de plannen om te voldoen aan de wet over de privacy (AVG) en de nieuwe eisen in de cao's over de veiligheid worden nog verder uitgewerkt.